
Κινηματογράφος:
Ιστορία, Πρακτικές και
Βασικές Αρχές
Σκηνοθεσίας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.) σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Κινηματογράφος: Ιστορία, Πρακτικές και Βασικές Αρχές Σκηνοθεσίας»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Κινηματογράφος: Ιστορία, Πρακτικές και Βασικές Αρχές Σκηνοθεσίας»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Στόχος του προγράμματος είναι η εμβάθυνση στην τέχνη του κινηματογράφου και στις πρακτικές του και η κατανόηση των βασικών αρχών που καθορίζουν την κινηματογραφική σκηνοθεσία με παραδείγματα από σημαντικές ταινίες, κινήματα, κινηματογραφικά είδη και σκηνοθέτες. Το πρόγραμμα απευθύνεται όχι μόνο σε όσους αγαπούν τον κινηματογράφο και θέλουν να εμβαθύνουν τις κινηματογραφικές τους γνώσεις αλλά και σε όσους χρησιμοποιούν για εκπαιδευτικούς ή επαγγελματικούς λόγους οπτικοακουστικό υλικό ή κινηματογραφικά αποσπάσματα (πχ δάσκαλοι, καθηγητές και διδάσκοντες διαφόρων ειδικοτήτων, δημοσιογράφοι κ.α.). Η ευκολία χρήσης και η διαθεσιμότητα της ψηφιακής τεχνολογίας της κινούμενης εικόνας καθιστά το οπτικοακουστικό υλικό ένα εύχρηστο και απαραίτητο εργαλείο το οποίο όλο και πιο συχνά εντάσσεται στη διδακτική διαδικασία, ιδιαίτερα σε μαθήματα ιστορίας, λογοτεχνίας, τέχνης, πολιτισμού. Μέσα από αυτή τη λογική ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τη διαδικασία της φιλμικής ανάλυσης, δηλαδή στην λεπτομερή περιγραφή και παρουσίαση των ιδιαίτερων

μορφολογικών χαρακτηριστικών του κινηματογραφικού κειμένου με στόχο την ιστορική του πλαίσιαση, την αισθητική του αποτίμηση και την ερμηνεία του, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο τεχνικό λεξιλόγιο και τη σωστή μεθοδολογία. Ακόμα το μάθημα απευθύνεται σε όσους ασχολούνται ερασιτεχνικά με την λήψη και την επεξεργασία οπτικοακουστικού υλικού, διαδικασίες οι οποίες έχουν γίνει πιο προσιτές και έχουν απλοποιηθεί, δίνοντας της πρώτες βάσεις σχετικά με τη σκηνοθεσία, το μοντάζ, την συγκρότηση της αφήγησης και την πλαστικότητα του κινηματογραφικού κάδρου.

Μέρος των διδακτικών ενοτήτων θα επικεντρωθεί στην ιστορική εξέλιξη της κινηματογραφικής γλώσσας, με παραδείγματα από τον πρωτοποριακό πειραματικό κινηματογράφο, από την κλασική αφήγηση του Αμερικάνικου κινηματογράφου, το μοντερνιστικό ευρωπαϊκό μεταπολεμικό παράδειγμα αλλά και τον σύγχρονο κινηματογράφο, αναδεικνύοντας τις πολιτισμικές, αισθητικές, οικονομικές αλλά και τεχνολογικές παραμέτρους που διέπουν την κινηματογραφική σκηνοθεσία. Στη συνέχεια θα εμβαθύνουμε στην προσωπική γραφή σημαντικών δημιουργών, αναδεικνύοντας ζητήματα που αφορούν το σενάριο, την συγκρότηση των χαρακτήρων, τη χρήση του ηθοποιού και του κινηματογραφικού χώρου. Ακόμα θα συζητηθούν οι βασικές αρχές της σκηνοθεσίας, του μοντάζ και του σεναρίου, της αισθητικής του κάδρου και της οργάνωσης του κινηματογραφικού χώρου και χρόνου, μέσα από ασκήσεις και αναλύσεις αποσπασμάτων από την πλευρά των εκπαιδευομένων.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής**
- ▶ **απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία**

Λόγω του περιορισμένου αριθμού των θέσεων συμμετοχής, θα τηρηθούν αυστηρά τα παρακάτω κριτήρια επιλογής υποψηφίων.

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

- ▶ Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Ιστορία κινηματογράφου: Η εξέλιξη της κινηματογραφικής γλώσσας

Διδακτική Ενότητα 1: Μοντερνισμός και κινηματογραφικές πρωτοπορίες

Η πρώτη διδακτική ενότητα εισάγει τον εκπαιδευόμενο στην έννοια της κινηματογραφικής γλώσσας μέσα από μια αναδρομή στην εμφάνιση του κινηματογράφου στα τέλη του 19ου μέσα στο ευρύτερο πλαίσιο της νεωτερικότητας. Στόχος είναι η εμβάθυνση στην αισθητική των πρώτων κινηματογραφικών κειμένων, ο κριτικός έλεγχος των μύθων που συνοδεύουν την γέννηση της 7ης τέχνης και η απόρριψη της περιγραφής του κινηματογράφου των πρώτων χρόνων ως πρώιμου και απλοϊκού. Η δεύτερη υποενότητα έχει στόχο την παρουσίαση κινηματογραφικών μορφών της *avant garde* των δεκαετιών του 1910 και 1920 και την σύνδεσή τους με την ανάπτυξη των μοντερνιστικών κινημάτων (ντανταϊσμός, φουτουρισμός και σουρεαλισμός). Θα εξεταστούν παραδείγματα μη-αφηγηματικού πειραματικού κινηματογράφου και θα μελετηθεί η επίδρασή τους στις πρωτοπορίες της δεκαετίας του 1960 αλλά και στον σύγχρονο κινηματογράφο.

Διδακτική Ενότητα 2: Κλασικός αφηγηματικός κινηματογράφος και Χόλλυγουντ

Η διδακτική ενότητα έχει στόχο την εξοικείωση με την κυρίαρχη γλώσσα της κλασικής αφήγησης που καθιερώνεται από τον αμερικάνικο κινηματογράφο στην περίοδο 1930-1960. Θα μελετηθούν τα σημαντικότερα είδη του αμερικάνικου κινηματογράφου (γουέστερν, μελόδραμα, θρίλλερ κ.α) με στόχο την ανάδειξη των διαδικασιών παραγωγής, τυποποίησης αλλά και εξέλιξής τους. Ιδιαίτερα θα εστιάσουμε στο παράδειγμα του φιλμ νουάρ μέσα από μια διαχρονική εξέταση των αισθητικών του μοτίβων, των σεναριακών δομών του και των χαρακτήρων του, ξεκινώντας από τη εμφάνιση του είδους στη δεκαετία του 1940, την ανανέωσή τους από σκηνοθέτες της δεκαετίας του 1960 και 1970 και την εμφάνιση των υποείδων όπως το *neo-noir*, *future noir* ή *techno-noir*. Μέσα από το παράδειγμα του φιλμ νουάρ ο εκπαιδευόμενος θα κατανοήσει τη μετάβαση από την κλασική αφήγηση του Χόλλυγουντ στο μετα-κλασικό παράδειγμα από τη δεκαετία του 1980 έως σήμερα.

Διδακτική Ενότητα 3: Καταγράφοντας την πραγματικότητα: Ο Ιταλικός νεορεαλισμός και κοινωνικός κινηματογράφος

Η διδακτική ενότητα θα επικεντρωθεί στο παράδειγμα του Ιταλικού μεταπολεμικού κινηματογράφου και την ανάδυση της σχολής του Ιταλικού Νεορεαλισμού. Στόχος της ενότητας είναι η περιγραφή και ανάλυση της νεορεαλιστικής αισθητικής και ο συσχετισμός των κινηματογραφικών πρακτικών που εφάρμοσαν οι Ιταλοί σκηνοθέτες με τις οικονομικοκοινωνικές συνθήκες και τις πολιτικές και ιδεολογικές μεταπολεμικές συζητήσεις. Ακόμα, θα επικεντρωθούμε στις σεναριακές καινοτομίες του Ιταλικού Νεορεαλισμού που θα οδηγήσουν σε ένα νέο μοντέλο δραματουργικής δομής και στην ανάδυση των μοντερνιστών μεταπολεμικών σκηνοθετών. Επίσης θα εξεταστούν σύγχρονες ταινίες κοινωνικής θεματολογίας που αναφέρονται στον Ιταλικό νεορεαλισμό (Βρετανικός κοινωνικός κινηματογράφος, Ιρανικός κινηματογράφος κ.α.)

Διδακτική Ενότητα 4: Από την Nouvelle Vague στα σύγχρονα κινηματογραφικά κινήματα

Η διδακτική ενότητα θα επικεντρωθεί στην περίπτωση του γαλλικού Νέου Κύματος ως βασικού παραδείγματος συγκρότησης ενός κινηματογραφικού κινήματος μέσα από παραδείγματα εμβληματικών ταινιών και των σημαντικότερων δημιουργών. Το μάθημα έχει στόχο την κατανόηση της θεωρίας της «πολιτικής των δημιουργών» και την επίδρασή της στην κριτική πρόσληψη του κινηματογράφου από το 1950 και μετά. Οι εκπαιδευόμενοι θα εξοικειωθούν με τις διάφορες μορφές που παίρνει η κατάργηση και η απόρριψη της κλασικής αφήγησης μέσα από παραδείγματα ριζοσπαστικού, πολιτικού και ποιητικού κινηματογράφου. Στη συνέχεια θα εξεταστούν άλλα κινήματα σε όλη την Ευρώπη που έχουν τις ρίζες του στη γαλλική Nouvelle Vague, όπως ο Νέος Γερμανικός Κινηματογράφος και το Δόγμα 95.

Κινηματογραφική γραφή, σκηνοθεσία και δημιουργοί

Διδακτική Ενότητα 1: Κατασκευάζοντας το κινηματογραφικό σασπένς: Alfred Hitchcock και οι αρχές του αποτελεσματικού σεναρίου

Η διδακτική ενότητα στοχεύει στην εμβάθυνση στο κινηματογραφικό έργο του Alfred Hitchcock: μέσα από τα βιογραφικά στοιχεία, την αναλυτική του φιλομορφία και τις παρατηρήσεις του ίδιου σχετικά με την κατασκευή αλλά και την ερμηνεία των ταινιών του θα προκύψουν τα βασικά στοιχεία της προσωπικής του γραφής αλλά και οι βασικές

αφηγηματικές του στρατηγικές που αποτελούν ένα σημαντικό μάθημα για οποιονδήποτε σεναριογράφο και σκηνοθέτη. Θα επικεντρωθούμε στις βασικές αρχές του ψυχολογικού θρίλερ και της κατασκευής του σασπένς μέσα από τις ιδιαίτερες τεχνικές που προτείνει ο δημιουργός.

Διδακτική Ενότητα 2: Δραματουργία, Θέατρο και κινηματογραφικοί χαρακτήρες: Ingmar Bergman, Federico Felini

Η διδακτική ενότητα θα επικεντρωθεί στο ζήτημα των επιδράσεων του θεάτρου στον κινηματογράφο μέσα από το έργο δυο σημαντικών δημιουργών που ο καθένας με διαφορετικό τρόπο χρησιμοποιεί την θεατρική εμπειρία στις ταινίες του. Μέσα από το έργο του Ingmar Bergman θα μελετήσουμε την υποκριτική στον κινηματογράφο, την ανάπτυξη της κινηματογραφικού σεναρίου με βάση την δραματουργία, την ψυχολογική εμβάθυνση στους χαρακτήρες μέσα από έναν κινηματογράφο που παραπέμπει συχνά στις συμβάσεις του θεάτρου δωματίου (κλειστοί χώροι, λίγοι χαρακτήρες). Η δεύτερη περίπτωση είναι αυτή του Federico Felini: μέσα από τις ταινίες του Felini θα αναλυθούν ζητήματα όπως η λειτουργία του αφηγητή, η κατασκευή της προσωπικής μνήμης και η αυτοβιογραφική αφήγηση μέσα από το στοιχείο της νοσταλγίας και θα γίνουν συσχετισμοί με τις θεατρικές μορφές που χρησιμοποιεί στο έργο του: επιθεώρηση, τσίρκο, μούζικαλ.

Διδακτική Ενότητα 3: Μπρεχτικές πρακτικές στον κινηματογράφο: Jean Luc Godard, Michael Haneke

Η διδακτική ενότητα έχει ως στόχο την εξοικείωση με την προσωπική γραφή ενός από τους σημαντικότερους και πιο επιδραστικούς σκηνοθέτες, του Jean Luc Godard. Θα εμβαθύνουμε στις αισθητικές και αφηγηματικές καινοτομίες που προτείνει ο Godard στο έργο του, στην έννοια της διακειμενικότητας και της κατάργησης της ψευδαισθήσης της πραγματικότητας και της ευθύγραμμης αφήγησης. Για να κατανοηθεί η γραφή του Godard, θα γίνει αναφορά στην θεατρική θεωρία του Brecht και στις έννοιες της αποστασιοποίησης και της αναγκαιότητας κριτικής στάσης του θεατή απέναντι στο καλλιτεχνικό έργο. Ακόμα θα μελετηθεί το έργο του Michael Haneke, όπου θα εντοπίσουμε αντίστοιχους ηθικούς και πολιτικούς προβληματισμούς σε σχέση με την ευθύνη του θεατή και που επιτυγχάνονται μέσα από μεθόδους που παραπέμπουν τόσο στον Brecht όσο και στον Godard.

Διδακτική Ενότητα 4: Ο μιμιμαλισμός στον κινηματογράφο: Robert Bresson, Michelangelo Antonioni, Jacques Tati.

Η διδακτική ενότητα στοχεύει στην διερεύνηση της έννοιας του μιμιμαλισμού στον μοντερνιστικό κινηματογράφο. Με αφορμή το έργο του Robert Bresson θα εξετάσουμε τον μιμιμαλισμό στο ζήτημα του ηθοποιού και της υποκριτικής. Στη συνέχεια μέσα από το παράδειγμα του Michelangelo Antonioni θα εξετάσουμε την απλοποίηση και την λιτότητα στο σενάριο και στους κινηματογραφικούς χαρακτήρες, ενώ θα εμβαθύνουμε στο ζήτημα του μοντερνιστικού χώρου, και της χρήσης του τοπίου ως έκφραση της ψυχολογίας των ηρώων. Τέλος, μέσα από αναφορές στο έργο του Jacques Tati θα δούμε το πώς ο μιμιμαλισμός μέσα από την επανάληψη και την τυποποίηση μπορεί να προκαλέσει κωμικό αποτέλεσμα.

Βασικές αρχές σκηνοθεσίας και σεναρίου

Διδακτική Ενότητα 1: Εισαγωγή στην σκηνοθεσία

Στόχος της διδακτικής ενότητας είναι η εκμάθηση και η χρήση των βασικών όρων που αφορούν τη σκηνοθεσία, το σενάριο και το μοντάζ. Θα αναλυθούν τα δομικά στοιχεία του φιλικού κειμένου (πλάνο, σκηνή, σεκάνς, μονοπλάνο). Επίσης θα ασχοληθούμε με την σύνδεση των αφηγηματικών μονάδων και θα εξετάσουμε τις διάφορες διαστάσεις του μοντάζ (μοντάζ συνέχειας, σοβιετικό μοντάζ κλπ), τις βασικές τους θεωρίες και την εφαρμογή τους.

Διδακτική Ενότητα 2: Τα στάδια παραγωγής μιας ταινίας

Η διδακτική ενότητα στοχεύει στην γνωριμία των εκπαιδευομένων με τις βασικά στάδια της κατασκευής μιας κινηματογραφικής ταινίας και τους συντελεστές της. Θα μελετηθούν μοντέλα παραγωγής με παραδείγματα από την ιστορία του κινηματογράφου. Ακόμα θα εστιάσουμε στο σύγχρονο ελληνικό παράδειγμα, την παρουσίαση του θεσμικού πλαισίου και στις σημερινές διαδικασίες ανάπτυξης σεναρίου, χρηματοδότησης, παραγωγής και προώθησης μιας ταινίας. Ιδιαίτερη σημασία θα δοθεί στον ρόλο των διεθνών φεστιβάλ κινηματογραφικών ταινιών και την παρουσίαση διεθνών δράσεων και σεμιναρίων για την ανάπτυξη κινηματογραφικών projects σε αρχικό στάδιο.

Διδακτική Ενότητα 3: Το κάδρο και η μορφολογία της κινούμενης εικόνας

Η διδακτική ενότητα έχει ως στόχο την εκμάθηση της τυπολογίας που χαρακτηρίζει τη μορφή του κινηματογραφικού κάδρου με στόχο την ανάπτυξη της μεθοδολογικά συγκροτημένης

φιλμικής ανάλυσης. Θα αναλυθούν τα είδη κάδρων και αποστάσεων και οι χρήσεις τους, οι κινήσεις της κάμερας, οι γωνίες λήψης, θα αναφερθούμε στις έννοιες του βάθους πεδίου, τις αποστάσεις τα είδη φακών και η επίδρασή τους στη μορφή. Θα αναφερθούμε στις χρήσεις του φωτός (φωτοσκιάσεις, κοντράστ, φυσικός φωτισμός) και του χρώματος. Μέσα από παραδείγματα της πλαστικότητας του κάδρου θα γίνει εμφανής η σύνδεση του κινηματογραφικού λεξιλογίου με τις άλλες τέχνες, τη φωτογραφία, τη ζωγραφική και το θέατρο.

Διδακτική Ενότητα 4: Κινηματογραφικός χώρος και κινηματογραφικός χρόνος

Η διδακτική ενότητα έχει στόχο την αφομοίωση των επιμέρους λειτουργιών του κινηματογραφικού και αφηγηματικού χώρου και χρόνου. Θα αναφερθούμε στις χρήσεις της σκηνογραφίας, των νεκρό και της οργάνωση του χώρου, στις πρακτικές των γυρισμάτων σε πραγματικούς χώρους και στην κινηματογραφική αρχιτεκτονική. Θα εξετάσουμε παραδείγματα από ταινίες με στόχο τη διερεύνηση της κατασκευής της κινηματογραφικής γεωγραφίας και των χωρικών αναπαραστάσεων. Στην δεύτερη υποενότητα θα εξετάσουμε διαστάσεις του κινηματογραφικού χρόνου: θα εμβαθύνουμε στις έννοιες της γραμμικής και μη γραμμικής αφήγησης, των χρήσεων του φλασμπάκ, το παράλληλο μοντάζ και τις παράλληλες υποθέσεις, τις περιπτώσεις ταυτιση φιλμικού και πραγματικού χρόνου, την χρήση του κενός χρόνος, τη διάρκεια πλάνων, τις σχέσεις αιτιότητας στην κλασική και μοντερνιστική αφήγηση, τη σχέση χρόνου με τη ροή της πληροφόρησης, το ανοιχτό ή κλειστό τέλος.